

© Editura EIKON

București, Calea Vitan nr. 242, sector 3,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: tel/fax: 021 348 14 74
mobil: 0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: tel: 021 348 14 74
mobil: 0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național
al Cercetării Științifice din România (CNCS)

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN: 978-606-711-280-1

Editor: Valentin Ajder

Maria IONICĂ George SORESCU

MARIN SORESCU ÎN DOCUMENTE INEDITE

Ediție îngrijită de Maria IONICĂ
(selecție, tehnoredactare, anexe și adnotări)

MARIN SORESCU

Str. Grigore Alexandrescu, Nr. 43
BUCUREȘTI 71 128

Telefon 50 47 88

Cartea de vizită a scriitorului (în 1986)

E I K O N

2015

Cuprins

Cuvânt introductiv	5
I. DIN CORESPONDENȚA CU OBIECTIVE	
PRIORITAR LITERARE.....	13
Correspondență cu personalități din România.....	13
Correspondență cu personalități din străinătate.....	42
Din corespondența cu personalități din România, afiate/stabilite în străinătate.....	72
Din corespondența cu Oskar Pastior	109
II. Felicitări și invitații la diferite evenimente oficial-culturale	117
III. Scrisori și ilustrate primite.....	121
de la cunoscuți, persoane/personalități (?) cu semnături indescifrabile.....	121
IV. Corespondență scrisă/și trimisă de Marin Sorescu.....	159
Scrisori și ilustrate scrise/trimise de scriitor unor personalități / cunoscuți	159
Alte dovezi ale puternicei legături a scriitorului cu familia sa	172
Dintre scrisorile și ilustratele trimise de Marin Sorescu mamei și fraților.....	173
Correspondența scriitorului cu soția	198
Correspondență cu unele rude	224
Bibliografie selectivă	229

I. DIN CORESPONDENȚA CU OBIECTIVE PRIORITAR LITERARE

Correspondență cu personalități din România

În 1960, după ce se afirmase printre studenții ieșeni și în cadrul cenaclurilor literare moldave, Marin Sorescu este repartizat în București, la redacția centrală a revistei „Viața studentescă”. Între anii 1962-1965, va fi și redactor la „Luceafărul” (mai întâi răspunzând de secția *critică*, numit apoi redactor-șef), o gazetă dinamică, receptivă la nou, combătând literatura de duzină, un fel de tribună literară, tot mai autoritară după venirea lui Eugen Barbu la cârmă.

Încă din 1962, tânărul scriitor era stimulat cu un premiu, pentru critică. În paralel cu activitatea gazetărească, el continua să scrie și să publice poeme, schițe, tablete, recenzii, medalioane literare, foiletoane satirice etc., devenind tot mai cunoscut. În minuțiosul său studiu bibliografic, cercetătorul Gheorghe Boris Lungu semna primele referințe critice la creația soresciană începând cu 1964, după debutul editorial cu volumul de parodii *Singur printre poeți*¹.

Unele documente din corespondența scriitorului demonstrează însă că Marin Sorescu era deja *un nume*, promițător și prețuit înainte de acest an, fapt evidențiat și în scrisoarea trimisă de Valentin Silvestru (cu mărturisită admirație) pe adresa

¹ Într-un singur an, 1964, au apărut 11 cronici, semnate, cronologic, de Gabriel Dimisianu, Eugen Simion, Mircea Anghelescu, Ion Lungu, Galina Bădulescu, Eugen Luca, Nicolae Dragoș, M. Coleșiu, Sandală Radian, Dan Mănuță. În continuare, tot în 1964, dar referindu-se la poemele soresciene publicate în periodice, se pronunță G. Călinescu, Marin Bucur și Ion Oarcășu. În total, 14 referințe critice.

redacției revistei „Luceafărul”, în septembrie 1963 (într-un plic cu vigneta *Contemporanul* SĂPTĂMÂNAL POLITIC, SOCIAL, CULTURAL). Deși nu avem știre să fi fost publicate atunci², rândurile cu analiza atât de entuziastă și de pertinentă trebuie să-l fi stimulat pe tânărul scriitor și să-i fi făcut reală plăcere.

Stimate tovarășe Sorescu,

Îmi iau îngăduința să vă scriu, după ce am citit două schițe și parodiile publicate de dvs recent. Schițele mi s-au părut a avea o calitate literară deasupra a ceea ce se publică obișnuit în acest domeniu, un sens ascutit și volubilitate a gândirii, „Spartanii” având și o idee originală care m-a emoționat prin noutatea ei. Poate părea paradoxal că cineva se emoționează citind umor; totuși, întrucât și umorul face parte, într-un fel sau altul, din literatură și artă și acestea, nu-i așa, se adresează sufletului și minții - după cum în atâtea rânduri s-a spus - bănuiesc că sunt numeroase persoane care citind, sau consumând în alt fel comedie au, pe lângă contracția nervoasă care naște râs și un efect estetic.

Nu cunosc prea bine creația unor poeți pe care i-ați parodiat; pe a altora, cum ar fi de-o pildă Nina Cassian, o știu mai îndeaproape. Totuși, am citit toate parodiile dvs. cu interes și satisfacție - pentru valoarea lor nu raportată, ci intrinsecă. Este în ele poezie și ironie, o voioșie nesilită, lipsită de pedanterie, substanță intelectuală și multă valoare de critică literară - ca să zic așa. Specialiștii vă vor apropia probabil de Heine și Topârceanu, vă vor căuta rădăcinile în Sterne și tulpina în Chaucer. În ce mă privește consider rezultatele dvs. de până acum interesante în certitudinea lor (nu în promisiuni) și proprii. Și sunt încredințat că veți mai bucura multă lume cu

scrisul dvs. spiritual - dacă, firește, nu veți părăsi această îndeletnicire; ea nu e dintre cele mai comode și trebuie tărie de cuget și convingere adâncă pentru a nu te depărta de ea într-un moment sau altul.

Ca unul care îmi încerc puterile din când în când pe tărâmul satirei umoristice, am considerat că-mi fac o plăcută datorie să vă felicit din inimă pentru parodiile de care aminteam mai sus și să vă urez peniță ascutită și pe mai departe. Vă voi citi totdeauna cu plăcere.

Sănătate și voioșie

Valentin Silvestru

² Valentin Silvestru (1924-1996), prozator, dramaturg și om de radio, cunoscut publicului larg îndeosebi pentru rubrica *Poșta veselă* - susținută ani de-a rândul în cadrul emisiunii *Unda veselă* de la Radio București, a publicat ulterior opinii critice, la fel de pertinente, îndeosebi despre teatrul lui Marin Sorescu.

September 1962

Stimula torquata Loewen

Two iron clamps -

dăruindu-și să se scrie, după ce au citit două
 volume și parșurile publicate de doi recenziți. Solu-
 țile mi s-au părut a avea o calitate lite-
 rarească deosebită și deseori se publică obștinește
 în acest domeniu, am scris ascuțit și volute.
 În acest domeniu, "spontanii" au fost și ei
 titluri a ginerii, "spontanii" au fost și ei
 deseori originale, care nu s-au amestecat din
 încrederea ei. Poate că este paradoxal că cineva
 se amestecă citind unu, totuși, într-un
 și unu, face parte, într-un fel sau altul,
 din literatură și este și acesta, mi s-a
 vădit că este înflăcărat și primitiv - după cum
 în stilul său nu s-a spus - bănuiesc că
 sunt numeroase persoane care citind, mi con-
 stătuiește în alt fel comedia sau, pe lângă
 conștiința narativă care poate fi și
 am afectat estetic.

am afect artistic.
Nu cunosc prea bine creația nouă din
te poeziei și care, al. parodiat; pe a
altora, cum ar fi de o pildă Nina Cassian,
o din noua îndrăgăștie. Totuși, am citit toate
parădiile din cu interes și satisfacție - pentru
valoarea lor nu raportată ci intrinsecă.
Este în ele poezie și ironie, o vorbire nu
sădită, lipsită de pedanterie, multă aută

literară - ca să zic una specialitate în via
apropia probabil de Heine și Topircescu, și
un cântă rădăcinile în Heine și Tulpina în
Claușen. În ce privește consider regul-
tățile din de pînă acum interesante în cer-
titudinea lor (nu în promisiuni) și proprii
și sunt înecăciunale că veți mai bine
măști lașul cu scrierile din spiritual
- dacă, firește, nu veți părăsi această in-
doleșnicie, ca nu s' dăruie cele mai conu-
de și tehnice tîrzie de creșterea și convingere
activă pentru a nu fi depășită de ea în-
tă. un moment sau altul.

to. un moment sau altcând
Pe unel care în trecut puteai
din când în când pe teritoriul nostru
național, am considerat că mi s-a
plăcut datorită și vi felicită din inimă
pentru posibilitățile de care aminteam
meu și și vi un fel de periferie acută și pe
meu departe. Va voi scrie totdeauna cu
plăcere.

Saintale si viene
Valentin ilivertu

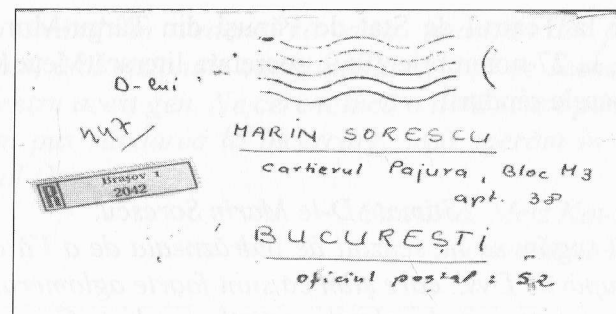
Valentine Silvestri

***

Peste câțiva ani, Marin Sorescu se bucura de reală și binemeritată notorietate. Astfel, la 23.VI.68, Nicolae Stoe³ îi trimitea un decupaj (însoțit, pare-se, și de text) cu articolul *Teatrul literar brașovean la prima sa ediție*, apărut într-o publicație din orașul de la poalele Tâmppei, referitor la un eveniment cultural de excepție. Pe lângă fotografia sa, flancat de doi actori locali angajați într-o discuție profesională, scriitorul poate vedea ce succes a înregistrat Teatrul Literar experimental din Brașov, la prima sa ediție, cu spectacolul intitulat *Tra-la-la, tu ești viața mea*, susținut la Casa de cultură a studenților din inițiativa Comitetului județean UTC și a filialei Brașov a Uniunii Scriitorilor.

Modestia scriitorului intervievat se propagă în rândurile semnate de Voicu Bugariu⁴:

Am asistat în ultima vreme la o serie de spectacole organizate spontan și bazate pe versurile mele (de exemplu, serile organizate de către student-clubul Casei de cultură a studenților din București) și emoțiile pe care le-am avut nu au fost mici. Trebuie să arăt că, în general, când mi se cere asentimentul pentru astfel de manifestări, sunt pus în mare încurcătură și, de obicei, nu îmi dau consimțământul, întrucât mi-e teamă de răstălmăciri și de facilități introduse de actori pentru a mări accesibilitatea. De data aceasta însă spectacolul a fost foarte bine gândit, sobru, de mare ținută intelectuală. Aceasta este cu atât mai îmbucurător cu cât echipa celor doi actori și pianistul care i-a acompaniat s-au dispensat de sfaturile unui regizor, sfaturi binevenite în alte ocazii, dar care, aici, poate ar fi încurcat.

***

³ Nicolae Stoe, autorul unor romane polițiste și volume de versuri (*Asasinul coboară cântând*-1971, *Acuzatul din camera 13*-1973, *O ramură deasupra ierbii*-1975 ș.a.).

⁴ Voicu Bugariu, prozator și critic literar, între 1966-1974 redactor la revista brașoveană „Astra”.

De la Teatrul de Stat de Păpuși din Târgu-Mureș, i se adresează, la 27 noiembrie 1969, secretara literară Metz Katalin, cu următoarele rânduri:

Stimate D-le Marin Sorescu,

Vă rugăm să ne scuzați de îndrăzneala de a Vă deranja din preocupările Dvs., care știm că sunt foarte aglomerate, cu o cerere din partea unui colectiv artistic modest. Ca secretară literară a Teatrului de Păpuși din Tg. Mureș, mă adresez poetului și dramaturgului Marin Sorescu, dacă nu ar avea plăcerea și bunăvoința de a ne scrie o piesă pentru colectivul nostru⁵.

Ani de zile ne-am străduit să atragem literatura pe scena teatrului de păpuși în locul pieselor mediocre-schematiche obișnuite; am și reușit să câștigăm pentru acest gen de artă câțiva scriitori de seamă, poeți talentați (Bajor Andor, Hajdu Zoltan, Majtenyi Erik, Sütő Andras, Papp Ferenc etc.), ai [sic!, n.n.] căror piese am jucat și jucăm ca premiere pe țară. Citind versurile Dvs. pentru copii, nu putem să nu sperăm într-o colaborare cu teatrul nostru pentru un spectacol de păpuși. Orice temă pe care veți aborda Dvs [sic!, n.n.] ne-ar fi utilă, vârsta spectatorilor nefiind un impediment în montarea spectacolului.

Având în vedere că asupra volumului Dvs tradus în maghiară (Ikaruszodsi) am scris și eu - ca critic [!] literar o cronică în presa maghiară, ca adeptă a liricii Dvs. [topica are și ea farmecul ei, n.n.], dorința mea arzătoare ar fi să ne scrieți o piesă pentru adulți, concepută într-un stil modern, spectacol care ne-ar fi de mare folos în momentul de față. Marele succes al Parodiilor de Bajor⁶ ne îndreptățește să continuăm punerea în scenă a spectacolelor noastre pentru adulți. Totodată am avea pasiunea de a aclimatiza absurdul pe scena teatrului de

păpuși, având în vedere că arta noastră dă posibilități nelimitate, atât vizionale cât și auditive, față de scena teatrului mare pentru acest gen. Ne cerem încă o dată scuze pentru faptul că V-am pus răbdarea la încercare, însă sperăm în răspunsul pozitiv al Dvs.

*Cu stimă, Metz Katalin⁷
Secretară literară*

TEATRUL DE STAT DE PĂPUȘI
TÂRGU-MUREȘ
Str. Poștei nr. 2
Telefon: 51-49, 55-39

Tg. Mureș, la 27 noiembrie 1969.
Nr. 606.

MARIN SORESCU

BUCUREȘTI

Stimate D-le Marin Sorescu!

Vă rugăm să ne scuzați de îndrăzneala de a Vă deranja din preocupările Dvs., care știm că sunt foarte aglomerate, cu o cerere din partea unui colectiv artistic modest. Ca secretară literară a Teatrului de Păpuși din Tg. Mureș, mă adresez poetului și dramaturgului Marin Sorescu, dacă nu ar avea plăcerea și bunăvoința de a ne scrie o piesă pentru colectivul nostru.

Ani de zile ne-am străduit să atragem literatura pe scena teatrului de păpuși în locul pieselor mediocre-schematiche obișnuite; am și reușit să câștigăm pentru acest gen de artă câțiva scriitori de seamă, poeți talentați (Bajor Andor, Hajdu Zoltan, Majtenyi Erik, Sütő Andras, Papp Ferenc etc.), ai căror piese am jucat și jucăm ca premiere pe țară. Citind versurile Dvs. pentru copii, nu putem să nu sperăm într-o colaborare cu teatrul nostru pentru un spectacol de păpuși. Orice temă pe care veți aborda Dvs. ne-ar fi utilă, vârsta spectatorilor nefiind un impediment în montarea spectacolului.

Având în vedere că asupra volumului Dvs. tradus în limba maghiară (Ikaruszodsi) am scris și eu - ca critic literar - o cronică în presa maghiară, ca adeptă a liricii Dvs., - dorința mea arzătoare ar fi să ne scrieți o piesă pentru adulți, concepută într-un stil modern, spectacol care ne-ar fi de mare folos în momentul de față. Marele succes al Parodiilor de Bajor ne îndreptățește să continuăm punerea pe scenă a spectacolelor noastre pentru adulți. Totodată am avea pasiunea de a aclimatiza absurdul pe scena teatrului de păpuși, având în vedere că arta noastră dă posibilități nelimitate, atât vizionale cât și auditive, față de scena teatrului mare pentru acest gen.

Ne cerem încă o dată scuze pentru faptul că V-am pus răbdarea la încercare, însă sperăm în răspunsul pozitiv al Dvs.

Cu stimă
Metz Katalin
Secretară literară
Metz Katalin

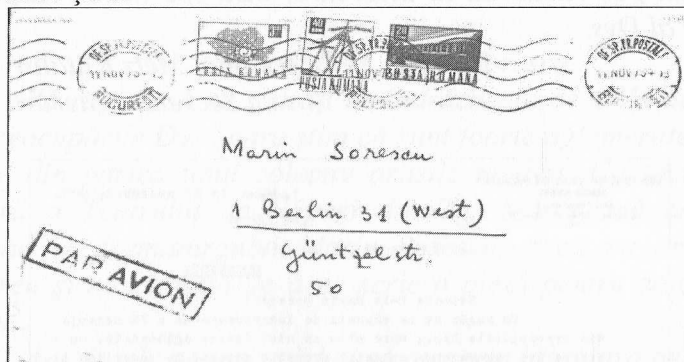
***

⁵ Mult se va fi amuzat scriitorul de aceste stângăcii...

⁶ Volumul sorescian *Versek* (Poezii) apăruse la București, în 1968.

⁷ Metz Katalin (1938-2010), critic teatral și jurnalist român de origine maghiară.

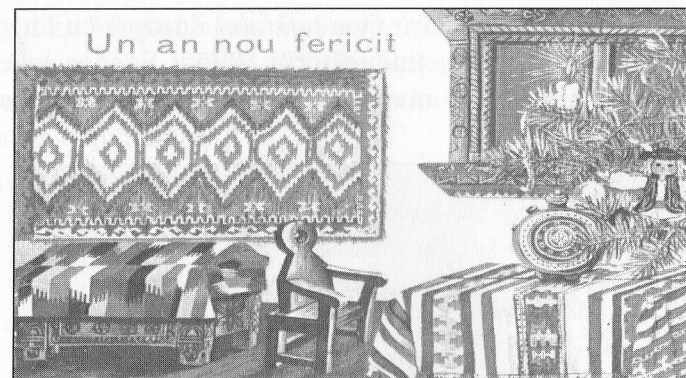
În 11.XI.1973, Eugen Simion⁸ îi trimitea (din București) la Berlin o felicitare cu tradiționale urări pentru apropiatele sărbători de iarnă, care urmau să-l găsească pe Marin Sorescu departe de țară.

Tabloul hibernal păstrează încă strălucirea aurie a pulberii decorative.

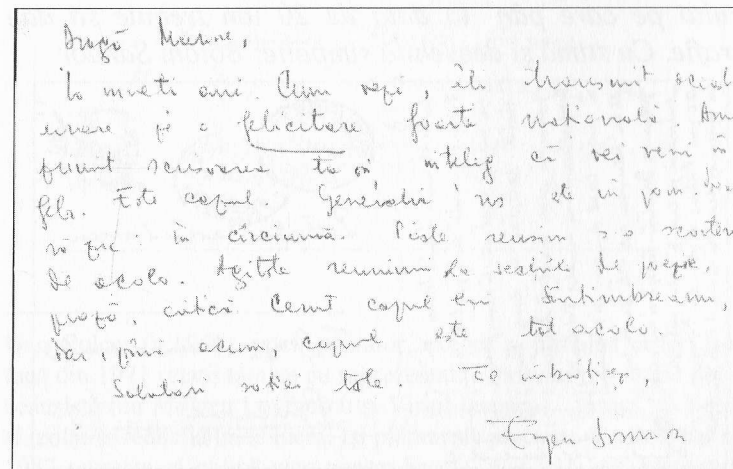
⁸ Eugen Simion (n. 1933, în Chiojdeanca, Prahova), critic și istoric literar, eseist, editor, profesor universitar, membru titular al Academiei Române și președinte al acestui for între anii 1998-2006, a fost, la începutul deceniului opt, lector de limba română la Universitatea Sorbona, din Paris. Autorul atâtor importante volume (*Eugen Lovinescu-scepticul mântuit*, *Dimineața poezilor*, *Scriitori români de azi* etc.) s-a remarcat și ca prestigios exeget al operei lui Marin Sorescu.

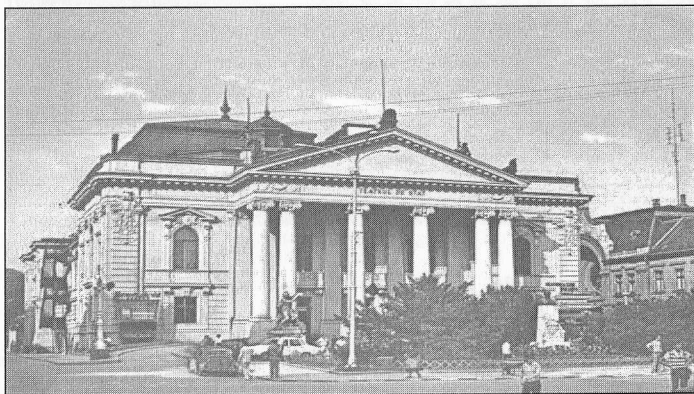
Dragă Marine,
la mulți ani. Cum vezi, îți transmit această urare pe o felicitare foarte națională. Am primit scrisoarea ta și înțeleg că vei veni în febr. Este cazul. Generația ns. este în pom. Vreau să zic: în cârciumă. Poate reușim s-o scoatem de acolo. Agitate reuniuni la secțiile de poezie, proză, critică. Cerut capul lui Sântimboreanu, dar, până acum, capul este tot acolo.

Salutări soției tale. Te îmbrățișez,

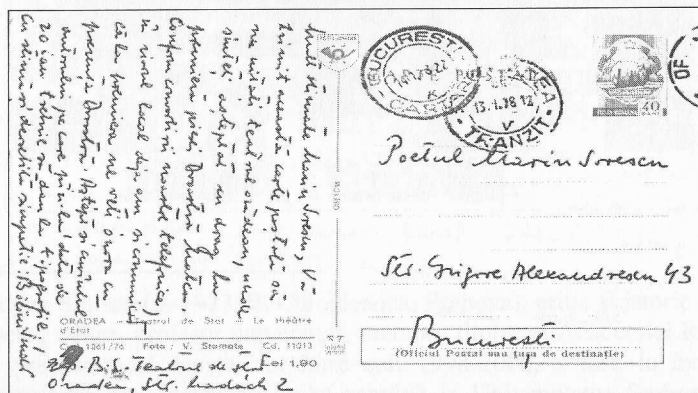
Eugen Simion

În 13.01.1978, i se trimitea poetului ilustrată cu imaginea Teatrului de Stat Oradea, traducătorul Bőlöni Sándor reiterând autorului piesei *Matca* invitația de a onora cu prezența-i apropiată premieră:

Mult stimat Marin Sorescu, Vă trimit această carte poștală să nu uitați teatrul orădean, unde sunteți așteptat la premiera piesei D-voastră «Matca». Conform convorbirii noastre telefonice, în ziarul local deja am și comunicat că la premieră ne veți onora cu prezența D-voastră. Aștept și cuvântul autorului pe care pân' la data de 20 ian trebuie să dau la tipografie. Cu stimă și deosebită simpatie: Bőlöni Sándor

***

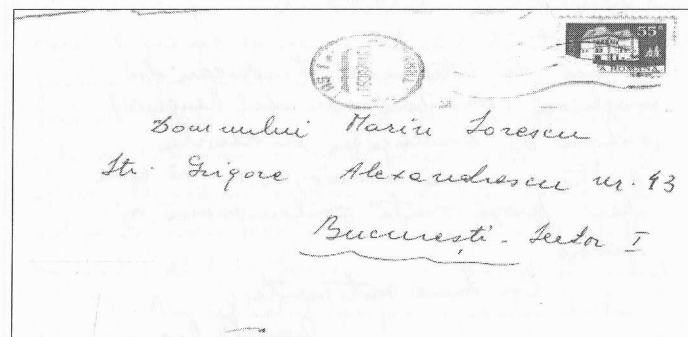
Din Târgu-Mureș, Domnului Marin Sorescu i se adresa și Dan Culcer⁹, în 13.XI.1979, înștiințându-l despre demersurile făcute la Budapesta în vederea publicării unor traduceri din literatura maghiară:

Stimate Marin Sorescu,

Am fost prin Budapesta de unde mi s-a cerut să vă aduc dosarul acesta cu versurile lui Nagy László și cu fotografia acestuia. Doamna Romana Gimes așteaptă o confirmare. Dacă nu publicați toate poeziile în traducere, dați-mi un semn. Am dori și noi să traducem ceva. Eventual puteți să ne trimiteți o parte din traducerile pe care le veți face.

Dacă vă interesează traduceri din maghiară (din țară sau din Ungaria) grupul de traducători ai revistei, printre care mă număr și eu, vă poate oferi proză scurtă contemporană și poezie.

Cu bune sentimente, Dan Culcer

⁹ Dan Culcer (n.1941), poet, prozator, exeget și jurnalist critic, întreține încă din 1971 relații tainice cu reprezentanții exilului românesc din epoca ceaușistă (cu Monica Lovinescu și Virgil Ierunca), „turnat” la Securitate și izolat în redacția unde lucra. Își planuiește plecarea din țară, dar abia în 1987 reușește să obțină viza pentru Franța, mai întâi sub pretextul unui tratament medical pentru soție, scriitoarea Maria Mailat, și cei doi copii, apoi și el cere azil politic pentru întregirea familiei.